

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

เมืองหลวง   ราชธานีพนมเปญ

ที่ตั้ง   ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างเส้นละติจูดที่ 10-14 องศาเหนือ กับเส้นลองจิจูดที่ 102-107 องศาตะวันออก มีพื้นที่ 181,035 ตร.กม. (ขนาดใหญ่เป็นอันดับ 90 ของโลก)

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดกับไทย (จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์) และลาว
	ทิศใต้	ติดกับอ่าวไทย
	ทิศตะวันออก	ติดกับเวียดนาม
	ทิศตะวันตก	ติดกับไทย (จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด)

ภูมิประเทศ ลักษณะคล้ายแอ่งกระทะ พื้นที่ตอนกลางประเทศเป็นที่ราบลุ่มระหว่างแม่น้ำโขงกับแม่น้ำบาสัก และมีทะเลสาบขนาดใหญ่อันอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทิศเหนือและตะวันตกเฉียงใต้เป็นที่ราบสูงป่าโปร่ง ป่าทึบและเทือกเขาสลับซับซ้อนเสมือนเป็นขอบกระทะ

ภูมิอากาศ อยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ด้วยกัมพูชามีชายฝั่งติดต่อกับอ่าวไทยทำให้ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านเข้าประเทศได้สะดวกนำฝนและความชุ่มชื้นเข้ามา แต่ถ้ามีพายุหมุนจากทะเลจีนใต้พัดผ่านเข้ามาจะทำให้ฝนตกหนักแผ่เป็นบริเวณกว้าง ส่วนฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดผ่านจีนนำความหนาวเย็นเข้ามา แต่เนื่องจากมีภูเขาล้อมรอบตอนเหนือของประเทศทำให้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือไม่เต็มที่ ฤดูฝนเริ่มประมาณกลาง พ.ค.-ก.ย. อุณหภูมิเฉลี่ย 26-29 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวเริ่มประมาณกลาง ต.ค.-ม.ค. อุณหภูมิเฉลี่ย 24-28 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนเริ่มประมาณกลาง ก.พ.-เม.ย. อุณหภูมิเฉลี่ย 26-30 องศาเซลเซียส

ประชากร ประมาณ 16.9 ล้านคน (ก.ค.2563) ส่วนใหญ่มีเชื้อสายเขมร 97.6% รองลงมาคือ ชาวจาม (มุสลิม) 1.2% จีน 0.1% เวียดนาม 0.1% ที่เหลือเป็นลาวชาวเขา และไทย 0.9% สัดส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 30.18% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 65.23% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 4.59% อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวมประมาณ 65.9 ปี เพศชายประมาณ 63.4 ปี เพศหญิงประมาณ 68.6 ปี อัตราการเกิด 21.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 7.3 คน ต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 1.4%

ศาสนา พุทธนิกายเถรวาท 96.9% อิสลาม 1.9% คริสต์ 0.4% และอื่น ๆ 0.8%

ภาษา ภาษาราชการคือเขมรและประชาชนใช้กว่า 96.3% ในเขตเมืองบางส่วนยังคงใช้ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษได้รับความนิยมมากขึ้นในฐานะภาษาที่สอง

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 80.5% ชาย 86.5% และหญิง 75% งบประมาณด้านการศึกษาในปี 2564 อยู่ที่ประมาณ 825.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 10% ของงบประมาณประเทศ การศึกษาภาคบังคับ 9 ปีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน

การก่อตั้งประเทศ มีวิวัฒนาการมาจาก 3 อาณาจักรโบราณ คือ ฟูนัน เจนละ และจามปา (พุทธศตวรรษที่ 6-14) จนกระทั่งพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 (ปี 1345-1395) ก่อตั้งอาณาจักรขอมได้สำเร็จ และต่อมาสามารถขยายอำนาจได้กว้างขวางถึง 1 ใน 3 ของภูมิภาคอินโดจีนรวมระยะเวลาประมาณ 400 ปี จากนั้นเริ่มเสื่อมอำนาจเนื่องจากทুম์เทพพยากรณ์ก่อสร้างศาสนสถานจำนวนมาก ประกอบกับอาณาจักรข้างเคียงเข้มแข็งขึ้นจึงเสียดินแดนบางส่วนให้สุโขทัย หลังจากนั้นอีกประมาณ 300 ปีตกอยู่ใต้อำนาจของอยุธยา เวียดนาม และรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในฐานะประเทศราชสลับกับมีเอกราชช่วงสั้น ๆ ก่อนเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส (ปี 2406-2496) ในยุคล่าอาณานิคม

กัมพูชาเปลี่ยนชื่อประเทศและระบบการปกครองรวม 5 ครั้ง ซึ่งเกือบตลอดระยะนั้น เป็นช่วงที่กัมพูชาไร้เสถียรภาพและเกิดสงครามกลางเมือง ดังนี้ ราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2491-2513 สาธารณรัฐเขมร ปี 2513-2518 กัมพูชาประชาธิปไตย ปี 2518-2522 สาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา ปี 2522-2532 รัฐกัมพูชา ปี 2532-2534 สิ้นสุดยุคสงครามกลางเมือง สหประชาชาติจัดตั้ง United Nations Advance Mission in Cambodia (UNAMIC) ก่อนปรับเป็น United Nations Transitional Authority in Cambodia (UNTAC) เพื่อช่วยเหลือกัมพูชาควบคุมดูแลการหยุดยิงโดยสมัครใจของฝ่ายต่าง ๆ และเตรียมจัดการเลือกตั้งทั่วไปในกัมพูชา ช่วงปี 2534-2536 ซึ่งนำมาสู่การปกครองในระบอบปัจจุบันตั้งแต่ปี 2536

วันชาติ 9 พ.ย. (วันประกาศเอกราชจากฝรั่งเศส 9 พ.ย.2496)

การเมือง ปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภามีกษัตริย์ (สมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี) เป็นประมุขอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ (สภาราชบัลลังก์คัดเลือกกษัตริย์)

ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล : หลังการเลือกตั้งทั่วไปพรรคเสียงข้างมากหรือพรรคต่าง ๆ ร่วมกันเสนอชื่อ นรม. ให้สภาแห่งชาติ (สภาผู้แทนราษฎร) รับรองด้วยเสียงเกินครึ่งและกษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้ง

ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา : ประกอบด้วย 2 สภาคือ 1) วุฒิสภา (62 คน วาระ 6 ปี ชุดปัจจุบันปี 2561-2567) มาจากการแต่งตั้งของกษัตริย์ 2 คน มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสภาแห่งชาติ 2 คน และมาจากสมาชิกสภาตำบล 58 คน และ 2) สภาแห่งชาติ (125 คน วาระ 5 ปี ชุดปัจจุบันปี 2561-2567) มาจากการเลือกตั้งทั่วไป

ฝ่ายตุลาการ : เป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ สถาบันสูงสุดคือสภาผู้พิพากษาสูงสุดซึ่งมีกษัตริย์เป็นประธาน ทำหน้าที่แต่งตั้งผู้พิพากษา ระบบศาลประกอบด้วยศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลสูง แต่ละจังหวัด/กรุง/ราชธานีมีศาลของตนเอง

พรรคการเมืองสำคัญ : ได้แก่ 1) พรรคประชาชนกัมพูชา (Cambodian People's Party-CPP) ฝ่ายรัฐบาล สมาชิกสภาแห่งชาติ 125 คน สมาชิกวุฒิสภา 58 คน 2) พรรคฟูนซินเปค (Front Uni National pour un Cambodge Indépendant, Neutre, Pacifique, et Coopératif-FUNCINPEC) ส่วนพรรคสงเคราะห์ชาติ (Cambodia National Rescue Party-CNRP) ฝ่ายค้าน (เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกพรรคซัมรังสีกับพรรคสิทธิมนุษยชน) ถูกยุบพรรคเมื่อ 16 พ.ย.2560

เศรษฐกิจ แบบทุนนิยม มีนโยบายเปิดเสรีเต็มที่ ยังคงอยู่ในสถานะประเทศยากจนต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากต่างประเทศเฉลี่ยปีละประมาณ 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในห้วงปี 2547-2550 เศรษฐกิจกัมพูชายขยายตัวเฉลี่ยถึงปีละ 10% จากการเติบโตของภาคการท่องเที่ยว การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป การเกษตรและการก่อสร้าง แต่เมื่อปี 2551 เศรษฐกิจขยายตัวลดลงเหลือ 7% และหดตัว 2.0% เมื่อปี 2552 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก หลังจากนั้นเมื่อปี 2553-2555 เศรษฐกิจกัมพูชาเติบโตต่อเนื่อง โดยขยายตัวเพิ่มขึ้น 5.9% 6.9% และ 7.3% ตามลำดับ อันเป็นผลมาจากการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปและการท่องเที่ยว ในห้วงปี 2556-2561 เศรษฐกิจกัมพูชายขยายตัวระหว่าง 6.8-7% โดยมีการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเกษตร การท่องเที่ยว รวมถึงการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ เป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ห้วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และกรณีสหภาพยุโรปตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรสินค้ากัมพูชาบางส่วนตั้งแต่ ส.ค.2563 ทำให้สถาบันการเงินระหว่างประเทศประเมินว่า เศรษฐกิจกัมพูชาจะหดตัวติดลบระหว่าง -2.8 ถึง -4% ก่อนกลับมาเติบโตเฉลี่ยที่ 5.8% ในปี 2564 ทั้งนี้ กัมพูชาตั้งเป้าหมายการพัฒนาเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูงในปี 2573 และประเทศที่มีรายได้สูงในปี 2593

นโยบายการพัฒนาประเทศคือ “จัตุโกณ” (ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม) ประกอบด้วย 1) ปฏิรูปการเกษตร 2) พัฒนาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 3) สร้างความเข้มแข็งให้ภาคเอกชนและสร้างการจ้างงาน และ 4) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ปัจจุบันกัมพูชามุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งสนามบิน ถนนและเส้นทางรถไฟเพื่อส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศและรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมกับเพื่อนบ้าน รวมทั้งยังมีเป้าหมายเพิ่มรายได้ให้ประเทศโดยการทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับนานาประเทศ การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การหาตลาดใหม่ และการชักชวนนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนสร้างโรงสีข้าวเพื่อบรรลุเป้าหมายส่งออกข้าวสารให้ได้ปีละ 1 ล้านตัน แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ และไม่น่าจะบรรลุเป้าหมายการส่งออกข้าวในเร็ววันเพราะขาดแคลนเงินทุนก่อสร้างโรงสีและยังฉงนกับข้าวที่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ กัมพูชาคาดหวังให้บริษัทต่างชาติเร่งสำรวจและขุดเจาะน้ำมันเพื่อผลิตน้ำมันเชิงพาณิชย์จากแหล่งบนบกและในอ่าวไทย

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : เรียล (Riel)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 4,105.25 เรียล (ต.ค.2563)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 131.49 เรียล (ต.ค.2563) แต่ชาวกัมพูชานิยมใช้เงิน

สกุลดอลลาร์สหรัฐ ส่วนเงินบาทไทยสามารถใช้ซื้อขายสินค้าตามท้องตลาดของกัมพูชา

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 27,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ : 19,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : -1.9%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 1,966 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 1,730.88 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 8.9 ล้านคน

อัตราการว่างงาน : 0.3%

อัตราเงินเฟ้อ : 2.5% (ก.ค.2563)

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 3,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค.-พ.ค.2563)

มูลค่าการส่งออก : 11,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค.-พ.ค.2563)

สินค้าส่งออก : เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ยางพารา ข้าว และสินค้าประมง

มูลค่าการนำเข้า : 8,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค.-พ.ค.2563)

สินค้านำเข้า : วัสดุก่อสร้าง วัตถุดิบสำหรับผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงและยานยนต์ ยารักษาโรค บุหรี่และเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

คู่ค้าสำคัญ : จีน สหภาพยุโรป ไทย สหรัฐฯ เวียดนาม และญี่ปุ่น

การทหารและความมั่นคง

การทหาร กองทัพแห่งชาติกัมพูชาประกอบด้วย ทบ. ทร. ทอ. และ Royal Gendarmerie of Cambodia ขึ้นตรงต่อ บก.ทหารสูงสุดซึ่งเป็นหน่วยควบคุมบังคับบัญชาและสังกัดอยู่ใน กท. ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลโดยมี นรม.เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด กำลังพล (ปี 2555) 103,311 นาย แบ่งเป็น กท. 10,099 นาย บก.ทหารสูงสุด 45,536 นาย ทบ. 42,899 นาย ทร. 3,603 นาย และ ทอ. 1,174 นาย การประกอบกำลังยึดหลักนิยมของประเทศสังคมนิยมเช่นเดียวกับกองทัพเวียดนาม แบ่งเขตรับผิดชอบเป็น 6 ภูมิภาคทหาร กำลังพลส่วนใหญ่วางกำลังในภูมิภาคทหารที่ 4 และ 5 ด้านชายแดนไทยรวมประมาณ 23,000 นาย งบประมาณด้านการทหารปี 2562 กัมพูชาตั้งงบประมาณด้านการทหารและความมั่นคง 1,060 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 15.82% ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 การเกณฑ์ทหาร ชายอายุ 18-30 ปี ต้องเข้ารับราชการทหารเป็นเวลา 18 เดือน ประชากรที่สามารถเกณฑ์เป็นทหารชาย 3.88 ล้านคน หญิง 4 ล้านคน (ปี 2553)

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ กัมพูชาเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือรวม 43 องค์การ ได้แก่ ADB, ARF, ASEAN, FAO, G-77, ILO, IMF, IMO, Interpol, NAM, UN, UNCTAD, UNESCO, UNWTO, WHO, WTO

การขนส่งและโทรคมนาคม ระบบขนส่ง 1) ทางอากาศมีท่าอากาศยาน 16 แห่ง ลาดมิวพื้น 6 แห่ง ลานจอดเฮลิคอปเตอร์ 1 แห่ง ที่สำคัญคือท่าอากาศยานพนมเปญและท่าอากาศยานเสียมราฐ 2) ทางรถไฟ 642 กม. จากศรีโสภณ-ราชธานีพนมเปญ-สีหนุวิลล์ (อยู่ระหว่างซ่อมแซม) 3) ทางถนน 44,709 กม. ลาดมิวพื้น 3,607 กม. เส้นทางหลวงสายหลักคือสาย 1-7 จากราชธานีพนมเปญไปยังจังหวัดชายแดน คือ สวายเรียง ตาแก้ว กัมปอต พระสีหนุ พระตะบอง บันเตียเมียนเจย กัมปงจาม ตามลำดับ 4) ทางน้ำ 3,700 กม. (ส่วนใหญ่ในแม่น้ำโขง) มีท่าเรือ 4 แห่งที่ราชธานีพนมเปญ เกาะกง และสีหนุวิลล์ (2 แห่ง) โทรคมนาคม บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่เพียงพอต่อความต้องการ มีผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์จำนวน 6 ผู้ประกอบการ คือ Cellcard, Smart Axiata, Metfone, Seatel, Cootel และ qb ผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน 228,123 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 21.6 ล้านเลขหมาย (มี.ค.2563) โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้กันมากทั้งในเขตเมืองและชนบท รหัสโทรศัพท์ระหว่างประเทศ +855 มีบริการเพียงพอติดต่อได้กับทุกประเทศแต่ค่าบริการสูง สื่อสารมวลชน มีสถานีโทรทัศน์ทั้งของรัฐและเอกชนรวม 9 สถานี และมีโทรทัศน์ระบบเคเบิลและระบบดาวเทียม มีสถานีวิทยุประมาณ 50 แห่ง เป็นของรัฐ 1 แห่ง อินเทอร์เน็ตมีผู้ให้บริการ 27 ราย (ปี 2555) ผู้ใช้บริการ 16.1 ล้านคน (มี.ค.2563) รหัสอินเทอร์เน็ตประเทศคือ .kh

การเดินทาง สายการบินไทยมีเที่ยวบินตรงกรุงเทพฯ-ราชธานีพนมเปญ และจังหวัดเสียมราฐทุกวัน ระยะเวลาในการบินประมาณ 1 ชม. 10 นาที

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

- 1) การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) ครั้งที่ 13 ในกลางปี 2564
- 2) ความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านกัมพูชาในต่างประเทศ
- 3) ความเคลื่อนไหวของกลุ่มเห็นต่างทางการเมืองของไทยในกัมพูชา และกลุ่มต่อต้านรัฐบาลกัมพูชาที่อาจเข้ามาเคลื่อนไหวในไทย
- 4) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบตัดไม้ ยาเสพติด และสินค้าเถื่อนตามแนวชายแดน
- 5) บทบาทของมหาอำนาจในกัมพูชาทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคงและการป้องกันประเทศ
- 6) การแก้ปัญหาพิพาทเขตแดนระหว่างกัมพูชากับเพื่อนบ้าน (ไทย ลาว และเวียดนาม) ซึ่งรวมถึงพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยกับกัมพูชา

ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา

ประชาชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางวัฒนธรรมและมีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกันโดยเฉพาะประชาชนบริเวณแนวชายแดน สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อ 19 ธ.ค.2493 ความสัมพันธ์ค่อนข้างเปราะบางจากปัญหาเขตแดนและการเมืองภายในของทั้งสองประเทศ

กัมพูชาตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย 2 ครั้งสาเหตุจากข้อพิพาท ครั้งที่ 1 เมื่อ 24 พ.ย.2501 สถาปนาความสัมพันธ์กลับคืนปี 2502 ครั้งที่ 2 เมื่อ 23 ต.ค.2504 สถาปนาความสัมพันธ์กลับคืนปี 2509 ไทยลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตเหลือเป็นระดับอุปทูต 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 จากเหตุการณ์เผา สอท.ไทย/ราชธานีพนมเปญ เมื่อ 30 ม.ค.2546 ความสัมพันธ์กลับสู่ ระดับปกติเมื่อ 31 พ.ค.2546 และครั้งที่ 2 เมื่อ 5 พ.ย.2552 กรณีแต่งตั้ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลกัมพูชาและที่ปรึกษาส่วนตัวของ นรม.ฮุน เซน ความสัมพันธ์กลับสู่ระดับปกติเมื่อ 24 ส.ค.2553

การค้าทวิภาคีไทย-กัมพูชาในห่วง ม.ค.-พ.ค.2563 มีมูลค่า 158,286.02 ล้านบาท ลดลง 16.27% ไทยส่งออก 129,815.4 ล้านบาท ลดลง 8.31% และนำเข้า 28,470.62 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 40.01% โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 47,844.85 ล้านบาท สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องดื่ม สินค้าปศุสัตว์อื่นๆ อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์และอุปกรณ์ส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย เครื่องจักรกลและส่วนประกอบสำหรับสินค้านำเข้าสำคัญ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผักและผลไม้ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ลวดและสายเคเบิล เสื้อผ้าสำเร็จรูป พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค ผลิตภัณฑ์โลหะ

สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาห่วง ม.ค.-ก.ค.2563 มีมูลค่า 94,834.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.82% จากช่วงเดียวกันเมื่อปี 2562 ไทยยังเป็นฝ่ายเกินดุล โดยไทยส่งออก 80,648.61 ล้านบาท และนำเข้า 14,186.06 ล้านบาท สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รถยนต์และส่วนประกอบ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ สินค้าแร่และเชื้อเพลิงอื่น ๆ ยานพาหนะอื่น ๆ และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า ผ้าผืนและด้าย ยางยานพาหนะและสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ สำหรับสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ลวดและสายเคเบิลที่หุ้มฉนวน อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป สัตว์น้ำ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าใช้ในอุตสาหกรรม มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะทำด้วยอะลูมิเนียม และส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์อื่น ๆ

การลงทุน ตั้งแต่กัมพูชามีกฎหมายการลงทุนเมื่อปี 2537 จนถึง มี.ค.2563 ไทยลงทุนในกัมพูชาทั้งสิ้น 1,044.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับที่ 9

ความตกลงที่สำคัญระหว่างไทย-กัมพูชา การจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (1 ม.ค.2537) การจัดตั้งคณะกรรมการชายแดน (29 ก.ย.2538) สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (6 พ.ค.2541) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก (14 มิ.ย.2543) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อน (18 มิ.ย.2544) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน (31 พ.ค.2546) พิธีสารยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางราชการ (8 ก.พ.2549) การโอนตัวผู้ต้องคำพิพากษาและความร่วมมือในการบังคับใช้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญา (5 ส.ค.2552) ความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดา

(17 พ.ย.2553) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 16 ธ.ค.2553 ความตกลงการตรวจลงตราเดี่ยวตามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS Single Visa) ระหว่างกัมพูชากับไทย (26 ธ.ค.2555) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 27 ธ.ค.2555 โดยผู้ที่ได้รับการตรวจลงตราเดี่ยวจากกัมพูชาหรือไทยจะเดินทางเข้าได้ทั้งกัมพูชาและไทย ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง (11 ก.ค.2558) และความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน (7 ก.ย.2560) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 ม.ค.2561

สมเด็จเจ้าอัครมหาเสนาบดีเตโชฮุน เซน

(Samdech Akka Moha Sena Padei Techo Hun Sen)

ตำแหน่ง นรม. และประธานพรรคประชาชนกัมพูชา (CPP)

เกิด 4 เม.ย.2494 (เกิดจริง 5 ส.ค.2495) อายุ 69 ปี/ปี 2564 เกิดในครอบครัวชาวนายากจน
ที่นิคมเปียมเกาะสนา อำเภอสตึงตรอง จังหวัดกัมปงจาม กัมพูชา

การศึกษา

- ศึกษาาระดับประถมศึกษาที่บ้านเกิด
- ปี 2508 - ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอินทราเทวี ที่วัดเนียกเวือน ราชธานีพนมเปญ
- ปี 2534-2550 - ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติและดำรงตำแหน่งนรม. ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาต่าง ๆ จากสถาบันการเมืองและสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 9 ฉบับ ได้แก่ เวียดนาม 2 ฉบับ สหรัฐฯ 2 ฉบับ ไทย 2 ฉบับ เกาหลีใต้ 2 ฉบับ และกัมพูชา 1 ฉบับ

สถานภาพทางครอบครัว

มีพี่น้อง 5 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 3 คน สมรสกับคุณหญิงบุน รานี (นางบุน ชัมเฮียง)
ชาวกัมพูชาเชื้อสายจีนอายุ 61 ปี/ปี 2560 มีบุตรธิดา 6 คน เป็นบุตร 3 คน ธิดา 3 คน (ธิดาบุญธรรม 1 คน)

ประวัติทางการเมือง

- ปี 2513 เข้าร่วมขบวนการต่อสู้กับกลุ่มจักรวรรดินิยมตามคำเรียกร้องของสมเด็จพระนโรดม สีหนุ กษัตริย์กัมพูชาขณะนั้น
- ปี 2527 - ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี (รัฐบาลระบอบเฮงซามริน) แทนนายจันซีซึ่งถึงแก่กรรม
- ปี 2534 - ได้รับแต่งตั้งเป็นรองประธานพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชาและในการเลือกตั้งทั่วไปนายฮุน เซน ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติ จังหวัดกัมปงจาม ในนามพรรคประชาชนกัมพูชา
- ปี 2536 - ได้รับแต่งตั้งเป็น นรม.คนที่ 2
- ปี 2537 - สมเด็จพระนโรดม สีหนุ พระราชทานอิสริยยศเป็นสมเด็จพระฮุน เซน
- ปี 2539 - ได้รับรางวัลสันติภาพโลก
- ปี 2540 - ทำรัฐประหารโค่นล้มสมเด็จพระนโรดม รณฤทธิ์ นรม.คนที่ 1
- ปี 2541 - ได้เป็น นรม. ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปปี 2541
- ปี 2547 - ได้เป็น นรม. ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปปี 2546
- ปี 2550 - ได้รับการสถาปนาอิสริยยศจากสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี เป็นสมเด็จพระอัครมหาเสนาบดีเดโช ซึ่งถือเป็นเกียรติยศสูงสุดที่สามัญชนได้รับ
- ปี 2551 - ได้เป็น นรม. ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปปี 2551
- ปี 2556 - ได้เป็นสมาชิกสภาแห่งชาติ จังหวัดกันดาล และได้เป็น นรม.ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปปี 2556
- ปี 2558 - ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานพรรคประชาชนกัมพูชา (CPP) แทนนายเจีย ซิม (ประธานวุฒิสภา และประธานพรรค CPP) ซึ่งถึงแก่อสัญกรรมเมื่อ 8 มิ.ย.2558
- ปี 2561 - ได้เป็น นรม. ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปปี 2561

คณะรัฐมนตรีกัมพูชา

นรม.	Hun Sen
รอง นรม.	Sar Kheng
	Tea Banh
	Hor Namhong
	Men Sam An
	Bin Chhin
	Yim Chhay Ly
	Ke Kim Yan
	Prak Sokhon
	Aun Porn Moniroth
	Chea Sophara
รมต.อาวุโส (เฉพาะคนสำคัญ)	Chhay Than
	Cham Prasidh
	Prak Sokhon
	Sun Chanthol
รมว.สำนักนายกรัฐมนตรี	Bin Chhin (รักษาการ)
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Sar Kheng
รมว.กระทรวงกลาโหม	Tea Banh
รมว.กระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ	Prak Sokhon
รมว.กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง	Aun Porn Moniroth
รมว.กระทรวงเกษตรป่าไม้และประมง	Veng Sakhon
รมว.กระทรวงพัฒนาชนบท	Ouk Rabun
รมว.กระทรวงพาณิชย์	Pan Sorasak
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและหัตถการ	Chan Prasidh
รมว.กระทรวงแร่และพลังงาน	Suy Sam
รมว.กระทรวงแผนงาน	Chhay Than
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ เยาวชน และกีฬา	Hang Chuon Naron
รมว.กระทรวงกิจการสังคมทหารผ่านศึกและฟื้นฟูเยาวชน	Vong Soth
รมว.กระทรวงผังเมือง ไร่ วัด และก่อสร้าง	Chea Sophara

รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม	Say Sam Al
รมว.กระทรวงทรัพยากรน้ำและอุตุฯนิยมหาวิทยาลัย	Lim Kean Hor
รมว.กระทรวงข่าวสาร	Khieu Kanharith
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Koeut Rith
รมว.กระทรวงประสานงานรัฐสภา วุฒิสภา และการตรวจสอบ	Men Sam An
รมว.กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม	Chea Vandeth
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Mam Bun Heng
รมว.กระทรวงโยธาธิการและการขนส่ง	Sun Chanthol
รมว.กระทรวงวัฒนธรรมและวิจิตรศิลป์	Phoeung Sackona
รมว.กระทรวงการท่องเที่ยว	Thong Khon
รมว.กระทรวงธรรมการและศาสนา	Chhit Sokhon
รมว.กระทรวงกิจการสตรี	Ing Kuntha Phavi
รมว.กระทรวงแรงงานและฝึกวิชาชีพ	Ith Sam Heng
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Pich Bunthin
รมว.กิจการพลเรือน	Prum Sokha
รมต.ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการการบินพลเรือน	Gen.Mao Havannall
รมต.ผู้แทน - ติดตาม นรม.	Ho Sethy
	Sok Chenda Sophea
	Mam Sarin
	Sry Thamrong
	Ngor Sovann
	Chheang Yanara
	Dul Koeun
	You Sun Long
	Osman Hassan
	Som Soeun
	Sun Kunthor
	Zakaria Adam
	Kao Kim Hourm